

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปี 2563

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมหม่อนไหม
กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

วัตถุประสงค์

เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต
การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร
รวมทั้งการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

เป้าหมาย

- ❑ ศพก. หลัก (อำเภอละ 1 ศูนย์) รวม 882 ศูนย์
 - ❑ ศูนย์เครือข่ายของ ศพก. รวม 8,989 ศูนย์
- ประกอบด้วย ศตปช. ศจช. ด้านบัญชี ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ เป็นต้น

- ❖ งบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 327.7231 ล้านบาท
- ❖ เบิกจ่ายแล้ว 323.8754 ล้านบาท คิดเป็น 98.83%

ผลการดำเนินงาน

อบรม/ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร

- กรมส่งเสริมการเกษตร 26,460 ราย
- กรมปศุสัตว์ 8,894 ราย
- กรมประมง 89,467 ราย
- กรมหม่อนไหม 500 ราย
- กรมวิชาการเกษตร 7,891 ราย
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 882 ราย
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 1,080 ราย

- เป้าหมาย 131,942 ราย
- ผลลัพธ์ 137,857 ราย
- ร้อยละ 104.48

พัฒนา ศพก. หลัก จำนวน ๘๘๒ ศูนย์

- กรมส่งเสริมการเกษตร 882 ศูนย์
- กรมปศุสัตว์ 882 ศูนย์
- กรมวิชาการเกษตร 200 ศูนย์
- กรมหม่อนไหม 3 ศูนย์
- กรมพัฒนาที่ดิน 882 ศูนย์
- กรมประมง 882 ศูนย์
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 882 ศูนย์

พัฒนาศูนย์เครือข่าย

- ศูนย์เครือข่าย ศพก. 2,646 ศูนย์
- ด้านปศุสัตว์ 882 ศูนย์
- ด้านประมง 5,292 ศูนย์
- ด้านหม่อนไหม 29 ศูนย์
- ด้านศูนย์เรียนรู้ในเขตปฏิรูปที่ดิน 140 ศูนย์

- เป้าหมาย 8,989 ศูนย์
- ผลลัพธ์ 8,989 ศูนย์
- ร้อยละ 100

ผลการติดตาม ศูนย์เครือข่าย ศพก. ปี 2563

- ร้อยละ 53.00 สม่ัครใจเข้าร่วม
- ร้อยละ 24.66 หน่วยงานขอร้อง
- ร้อยละ 2.74 ไม่ได้สม่ัครใจ/ไม่ทราบ
- ร้อยละ 69.44 เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ ศพก.
- ร้อยละ 30.56 ไม่ได้เป็นคณะกรรมการ ศพก.

- ร้อยละ 68.49 มีองค์ความรู้เพิ่มขึ้น
- ร้อยละ 65.75 มีการปฏิสัมพันธ์
- ร้อยละ 58.90 รับทราบนโยบาย
- ร้อยละ 72.86 เป็นพื้นที่ประธาน
- ร้อยละ 25.71 เป็นพื้นที่สาธารณะ
- ร้อยละ 1.43 ใช้ทั้ง 2 พื้นที่

 การสนับสนุน ร้อยละ 70.42 ได้รับปัจจัยการผลิต ร้อยละ 61.79 องค์ความรู้
 ร้อยละ 36.62 สนับสนุนการจัดอบรม ร้อยละ 26.76 งบประมาณ
 ร้อยละ 1.40 สนับสนุน Field day

ความพร้อม

- ร้อยละ 70.42 มีอาคาร
- ร้อยละ 59.72 มีฐานเรียนรู้
- ร้อยละ 78.87 มีแปลงเรียนรู้ 1 แปลง
- ร้อยละ 66.20 มีเฉลี่ย 2 หลักสูตร
- ร้อยละ 46.38 ไม่อุปกรณ์ใช้อบรม

เกษตรกร

- ร้อยละ 92.34 รับการอบรม
- ร้อยละ 44.76 ขอข้อมูล
- ร้อยละ 39.11 ขอปัจจัยการผลิต
- ร้อยละ 24.19 ปรึกษาปัญหา
- ร้อยละ 17.74 เข้าร่วมกิจกรรม

ผลการติดตาม ศูนย์เครือข่าย ศพก. ปี 2563

ผลลัพธ์ของโครงการ

- ❖ ร้อยละ 79.95 นำความรู้ไปใช้
- ❖ ร้อยละ 64.92 ลดค่าปุ๋ย 1,608 บาท/ไร่/ปี
- ❖ ร้อยละ 51.61 ลดรายจ่ายคร่าวเรือน 1,213 บาทต่อปี

1

การไม่ทราบการเป็น ศูนย์เครือข่าย ศพก. ในการพิจารณา
คัดเลือก ควรสร้างการรับรู้ ชี้แจงและทำความเข้าใจ ให้
และการเข้ามามีส่วนร่วม

2

เมื่อครบกำหนด ๕ ปี ประธานมีอายุมากขึ้น ไม่
สามารถให้บริการทั้งความรู้ และสถานที่จัดอบรม
จัดสรรงบประมาณให้กับ เครือข่ายที่พร้อม

ความพึงพอใจต่อโครงการ

คะแนนเต็ม 5

- ✓ แปลงเรียนรู้ 4.46 คะแนน
- ✓ ฐานเรียนรู้ 4.42 คะแนน
- ✓ องค์ความรู้ 4.70 คะแนน
- ✓ รูปแบบการถ่ายทอด 4.68 คะแนน
- ✓ การนำไปใช้ประโยชน์ 4.21 คะแนน

- ✗ ด้านอาคาร อุปกรณ์โสตฯ โต๊ะเก้าอี้
- ✗ ด้านห้องน้ำ

ข้อค้นพบและ
ข้อเสนอแนะ

3

หลักสูตรเป็นความรู้เฉพาะด้าน แต่ปัญหามีความ
หลากหลาย การบูรณาการความรู้จากภาครัฐ
เอกชน วิทยากรเกษตร เพิ่มอาชีพเสริม

4

เพิ่มความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ที่สามารถเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิต และนำถ่ายทอดขยายผลได้
และการขาดแคลนแหล่งน้ำ

ศพก.

การประเมินผล

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิตสินค้าเกษตร ปี 2563

วัตถุประสงค์การประเมินผล

1. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
2. เพื่อประเมินความคุ้มค่าของโครงการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ขอบเขตการประเมินผล

พื้นที่เป้าหมาย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) 882 ศูนย์

ประชากรเป้าหมาย

- 1) เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก.
- 2) เกษตรกรผู้ใช้บริการของ ศพก.
- 3) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

ระยะเวลาของข้อมูล ข้อมูลโครงการฯ ปีงบประมาณ 2563 (เดือนตุลาคม 2562 – กันยายน 2563)

รูปแบบการประเมินผล

Logic Model

กรอบแนวคิดในการประเมินผล

ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

1. งบประมาณ
2. หน่วยงาน/บุคคลากร
3. ปัจจัยการผลิต/วัสดุ อุปกรณ์
4. หลักสูตรการเรียนรู้

ผลลัพธ์ (Outcomes)

1. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
2. การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่การประกอบอาชีพของเกษตรกร
3. การเป็นกลไกในการบูรณาการของศูนย์เครือข่าย
4. ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการฯ
5. ความคุ้มค่าของโครงการ

ประเภทการประเมินผล

ระหว่างการดำเนินงานโครงการ (Ongoing Evaluation)

กิจกรรม (Activities)

1. พัฒนาศักยภาพ ศพก.
2. การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน
3. การสนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และเครือข่าย
4. การพัฒนาศักยภาพศูนย์เครือข่าย
5. การติดตาม ประเมินผล และรายงาน

ผลผลิต (Outputs)

1. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้
2. ศูนย์ ศพก. ได้รับการพัฒนา
3. ศูนย์เครือข่ายได้รับการพัฒนา

ประเด็นและตัวชี้วัด

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
1. ปัจจัยนำเข้า		
1.1 งบประมาณ	<ul style="list-style-type: none">- จำนวนงบประมาณเบิกจ่าย- ความทันเวลาของงบประมาณที่ได้รับ- ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับ	- ร้อยละ 90 ของ งบประมาณที่ได้รับ
1.2 หน่วยงาน/ บุคคลากร	<ul style="list-style-type: none">- จำนวนหน่วยงานในสังกัด กษ. และนอกสังกัด กษ. ที่เข้าร่วมดำเนินงาน	- อย่างน้อย 6 หน่วยงานในสังกัด กษ. และอย่างน้อย 1 หน่วยงานนอกสังกัด กษ.
1.3 ปัจจัยการผลิต/วัสดุ อุปกรณ์	<ul style="list-style-type: none">- ประเภทปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุน ศพก.	- อย่างน้อย 4 ประเภท
1.4 หลักสูตรการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none">- จำนวนหลักสูตรเรียนรู้ของ ศพก. ที่มีการ ถ่ายทอด	- ไม่ต่ำกว่า 3 ประเภท (หลักสูตรหลัก หลักสูตรบังคับ หลักสูตรเสริม)

ศพก.

ประเด็นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
2. กิจกรรม		
2.1 การพัฒนาศักยภาพ ศพก.	<ul style="list-style-type: none">- จำนวนครั้งที่วิเคราะห์แผนและแนวทางการพัฒนา- จำนวนฐานเรียนรู้ที่สมบูรณ์เป็นจุดถ่ายทอดเพื่อเรียนรู้- จำนวนแปลงเรียนรู้ที่พร้อมเป็นจุดเรียนรู้- ร้อยละของ ศพก. ที่ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน- ร้อยละของ ศพก. ที่ได้รับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก- จำนวนเครือข่ายที่มีการเชื่อมโยงกับ ศพก.	<ul style="list-style-type: none">- อย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี- อย่างน้อย 5 ฐาน- อย่างน้อย 1 แปลง- ไม่น้อยกว่า 10 เครือข่ายต่อ 1 ศพก.

ศพก.

ประเด็นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
2.2 การบริหารจัดการ เพื่อขับเคลื่อนการ ดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครั้งที่มีการประชุมของคณะกรรมการ ศพก. - มีการเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ทุกระดับ - จำนวนครั้งที่มีการจัดเวทีเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ในทุกระดับ - มีการถอดบทเรียน ศพก. - จำนวนครั้งที่จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับ จังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง - ไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง - อย่างน้อย 1 ครั้ง - ไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง
2.3 การสนับสนุนการ ให้บริการของ ศพก. และ เครือข่าย	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมในงาน Field Day - จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมในงาน Field Day - จำนวนกิจกรรมที่จัดแสดงงาน Field day 	<ul style="list-style-type: none"> - อย่างน้อย 6 หน่วยงาน - เฉลี่ย 200 รายต่อ ศพก. - อย่างน้อย 3 กิจกรรม

ศพก.

ประเด็นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
2.4 การพัฒนาศูนย์ เครือข่าย	- จำนวนหน่วยงานที่ให้การพัฒนาศูนย์เครือข่าย	- อย่างน้อย 2 หน่วยงานในสังกัด กษ. และอย่างน้อย 1 หน่วยงานนอกสังกัด กษ.
2.5 การติดตาม ประเมินผล และรายงาน	- มีการติดตามและประเมินผลจากส่วนกลางและในพื้นที่	- อย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี
3. ผลผลิต		
3.1 ศูนย์ ศพก. ได้รับการ พัฒนา	- ศพก. ได้รับการพัฒนา - ศพก. มีความพร้อมในการให้บริการ	- ร้อยละ 100 ตาม เป้าหมาย - ร้อยละ 100 ตาม เป้าหมาย
3.2 ศูนย์เครือข่ายได้รับการ พัฒนา	- ศูนย์เครือข่ายได้รับการพัฒนา - ศูนย์เครือข่ายมีความพร้อมในการให้บริการ	- ร้อยละ 100 ตาม เป้าหมาย - ร้อยละ 100 ตาม เป้าหมาย

ศพก.

ประเด็นและตัวชี้วัด (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
3.3 เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้	- จำนวนของเกษตรกรที่มาเรียนรู้และใช้บริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	- ไม่น้อยกว่า 300 ราย ต่อปีต่อ ศพก.
4. ผลลัพธ์		
4.1 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้จาก ศพก. ไปใช้	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเกษตรกรที่เข้าใช้บริการ
4.2 การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพของเกษตรกร	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น (ผลผลิต/ต้นทุนการผลิต) - ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น และไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้มีรายจ่ายในการผลิตลดลง

ศพก.

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียด ดังนี้

1. ศูนย์ ศพก. ใช้การสำมะโนทั้ง 882 ศูนย์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร

1.1 เกษตรกรต้นแบบเจ้าของ ศพก. จำนวนศูนย์ละ 1 ราย รวม 882 ราย

1.2 เกษตรกรผู้ใช้บริการศูนย์ ศพก. จำนวนศูนย์ละ 30 ราย รวม 26,460 ราย

2. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการจังหวัดละ 1 ราย รวม 77 ราย

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการรวบรวมจากเอกสารรายงานการประชุม

แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ปี 2562						ปี 2563					
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. อบรมแบบสอบถาม		↔										
2. เก็บรวบรวมข้อมูล			←————→									
3. วิเคราะห์ข้อมูล							↔					
4. จัดทำรายงาน									↔			

ศพก.